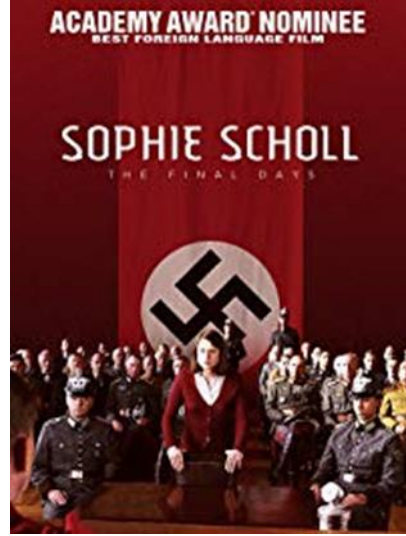

SOPHIE SCHOLL: SON GÜNLER'DE HUKUK ANLAYIŞI

Ertuğrul Uzun *

Yönetmenliğini Marc Rothemund'un yaptığı 2005 yapımı *Sophie Scholl: Son Günler* (*Sophie Scholl: Die letzten Tage*), İkinci Dünya Savaşı'nın sonları yaklaşırken, Nazi Almanyası'ndaki bir yargılamayı konu ediniyor. Nazi dönemine ait sinema filmleri, ağırlıklı olarak Yahudi soykırımını işler. Ayrımcılık, zulüm, işkence ve katliam... Filmimizde ise ayrımcılık veya soykırım ana temayı oluşturmuyor. Yargılananlar, idama mahkûm edilenler ve cezaları infaz edilenler ari Alman ırkının mensupları. Eğitimli, şehirli, sağlıklı, yakışıklı, güzel gençler.

Filmin ana kahramanı Sophie Scholl, bir üniversite öğrencisidir. Abisinin de dâhil olduğu birkaç kişiyle birlikte, küçük fakat elbette gizli bir örgütün üyeleridirler. Beyaz Gül adlı örgüt Nazi yönetimine muhaliftir. İşin doğrusu, bugünün ölçütleriyle düşünüldüğünde örgütün eylemleri çok da büyütülecek cinsten değildir. Örgüt üyeleri bir şekilde edindikleri bir daktilo ve bir de teksir makinesi ile, yazdıkları bildirimleri telefon rehberinden buldukları adreslere postalamaktadır. Bildiriler Nazi yönetimini eleştirir. Eleştirinin dozu, yine bugünün ölçütleriyle düşünüldüğünde, hiç de yüksek sayılmaz: Nazi yönetiminin girdiği savaş haklı bir savaş değildir, izlenen saldırgan politikalar yanlıştır, savaş politika ve kararı pek çok Alman'ın hayatını kaybetmesine neden olmuştur, kazanılamayacak bir savaşa girilmiştir, Almanlar savaşı kaybedecekler ve zor duruma düşeceklerdir. Örgütün bildiri basmaktan ve bunları postalamaktan başka bir eylemi yoktur.

Film son eylemle başlar. Bildiriler çoğaltılmış, zarflanmış, postaya verilmek üzere paylaşılmıştır. Elde kalan çok sayıda bildiri vardır. Ağabey Scholl bu bildirimleri

* Dr.

üniversitede dağıtacağını söyler. İtiraz edenler olur. Dikkatli olacağına söz verir, sorumluluğu tümüyle üzerine alır. Kardeş Scholl, yani Sophie de ona yardım edecektir.

Kardeşler, bütün okul dersliklerdeyken, bina içerisinde farklı noktalara bildirimleri koyarlar. Ancak küçük bir zamanlama hatası, yakalanmalarına neden olur. Ellerinde herhangi bir bildiri yoktur ancak binadaki görevlilerden birisi onları bildirimleri bırakırken görmüştür. Yakalanırlar. Okul idaresi güvenlik görevlilerine haber verir. Sorgulanmak üzere götürülürler. Kardeşler derslerine iyi çalışmışlardır. İfadelerini hiçbir açık nokta kalmayacak üzere verirler. Neredeyse serbest bırakılacaklarken, evlerinde bulunan posta pulları ve daktilo ile başlayan süreçte, kardeşler için suç üstlenmekten başka çare kalmaz. Ancak yine de gruptan bir üye daha yakalanır. Suçu üstlenmenin ardından sorguyu yapan Mohr ile Scholl'ün diyalogları ve duruşma sırasında Halk Mahkemesinin başkanı ile sanıklar arasındaki diyaloglar, filmin ana konusunu oluşturur.

Nazi yönetimi, Batı hukuk düşüncesini derinden etkilemiştir. Her kriz döneminde olduğu gibi, Avrupa'nın göbeğinde, Avrupalı bir devletin insanlık dışı suçlar işlerken aynı zamanda bütün Avrupa'yı tehdit etmiş olması, uzunca bir süredir salt "güç" çerçevesinde tartışılan devlet, iktidar, hukuk ve siyaset gibi kavramlara dair felsefi ve teorik tartışmaların yönünü değiştirmiştir. Nazi uygulamalarının bir vakia olarak ortada dururken, düzenin 'hak'lılık iddiasında bulunması, 'hukuk' düzeninin varlığını devam ettirmesi, 'devlet' olarak diğer devletlerle, en azından kavramsal olarak denklemin iddia edilmesi, mevcut kurum ve kavramları yeniden tartışmaya açmıştır. Ben, ilgilim itibarıyla, bunlardan sadece birisine değineceğim: hukuki pozitivism ve doğal hukuk çatışması. (Bu değerlendirme yazısının sınırları çerçevesinde, söz konusu iki yaklaşımın iddialarını ayrıntılarıyla ele almak mümkün değil. Okullarca dile getirilen sorunlara ana hatlarıyla değinmek durumundayım.)

Hukuki pozitivism ve doğal hukuk yaklaşımı, "Hukuk nedir?" sorusuna verdikleri farklı cevaplar nedeniyle karşıt kutuplara yerleşiyor. Pozitivizme göre sorunun cevabı, merkezi siyasal iktidarın yahut devletin çıkardığı yahut desteklediği kurallara vurgu yapıyor. Doğal hukuk yaklaşımı ise, pozitif hukukun üzerinde bir gerçek, hakiki, ideal hukukun var olduğunu, pozitif hukukun bu yüksek hukuka uymadığı takdirde gerçekten hukuk sayılamayacağını söylüyor. Doğal hukukçuların yüksek hukuku, adalet, akıl, ahlak, vicdan gibi kavramların oluşturduğu bir ağına üzerine duruyor.

Bu temel iddialar, tartışmanın doğasını yansıtmaktan uzak ne yazık ki. Karşıtlık bu şekilde sunulduğunda, bir tarafta devletin çıkardığı yasaları gözü kapalı hukuk kabul eden, bunu yapmakla da hem vatandaşlara hem de kamu görevlilerine, bilhassa da yargıçlara pozitif hukuku içeriği ne kadar kötü olursa olsun “geçerli hukuk” olarak kabul etmelerini zorunlu koşan “ahlaksız, vicdansız, güce tapan, faşist, statükocu” hukuki pozitivism, diğer tarafta ise ahlaka aykırılık durumunda hukukun geçerliliğini kabul etmeyen ahlaklı, vicdanlı, hümanist bir doğal hukuk düşüncesi portresi ortaya çıkıyor. Oysa hem cevabı verilmeye çalışılan “Hukuk nedir?” sorusunun sorulma ve cevaplanma bağlamlarını, hem taraftarların gerekçelerini, hem de söz konusu tarafların argümanlarının pratikte hangi bağlamlarda kullanıldığını yahut kullanılabileceğini incelememiz gerekiyor. İddiam, bağlamsal ve stratejik okumanın, karşıtlığın yanlış konumlandırıldığını göstereceğidir.

Bu okumayı, Sophie Scholl’den yapacağımız bir alıntıyla başlatalım. Söylediğimiz gibi Scholl kardeşlerin üyesi olduğu örgüt küçüktü ve bildiri yazmak ve dağıtmaktan başka bir eylemleri yoktu. Oysa Nazi yönetimine karşı çıkanlar sadece onlar değildi. Daha erken bir tarihte şiddet eylemleriyle de karşı çıkanlar olmuştu. Sophie’nin sorgucusu, tam da bu noktaya işaret eder:

-Siz, Elser’in 1939 yılında Münih’te halk açık bira bahçesinde yaptığı gibi kalleşçe bir bomba koymadınız. Yanlış sloganlarla olsa bile barışçıl yollarla savaştınız.

Sophie’nin soracağı soru bellidir:

-O halde bizi neden hala cezalandırmak istiyorsunuz?

Zira Sophie, hem sorgu sırasında hem de mahkemedeki savunmasında sık sık ‘sadece ifade özgürlüğü’ haklarını kullandıklarını söyleyecektir.

Sorgucunun cevabı da bilindiktir esasında:

-Kanun böyle gerektirdiği için! Kanun olmazsa düzen olmaz.

Cevabın ikinci kısmını ihmal edecek olursak, ‘kanunun gereği’ yahut ‘amirin, komutanın emri gereği’ savunması, uluslararası ve ulusal düzeydeki bütün Nazi

sanıklarının ileri sürdüğü bir mazeretti. Nitekim İkinci Dünya Savaşından beri hukuki pozitivizm ve doğal hukuk arasında cereyan eden tartışmada da bu cevaplar, doğal hukukçuların cephaneliğini oluşturur. Zira Nazi hukukunu hukuk olarak kabul etmek, her türlü ahlaksızlığı ve katliamı neredeyse meşrulaştıracaktır. Sophie tartışmayı şöyle devam ettirir:

-Sizin dayanak olarak gösterdiğiniz kanun, 33'te Hitler iktidarından önce özgür düşünceyi koruyordu, ve şimdi Hitler iktidarında özgür düşünceyi ağır hapis veya ölümlerle cezalandırıyor. Bunun düzenle ne alakası var?

-Kimin çıkardığı önemli değil. Peki, kanun değilse neye bağlı kalacağız?

-Vicdanınıza!

Sophie'nin 'vicdan'a başvurması, esasında hukuki pozitivizm ile doğal hukuk arasındaki tartışmanın final sahnesidir. Zira bu tartışmada varılan son nokta, daima, despot idarecilerin değil vicdanın buyruklarına uyulması gerektiğidir ki, buna verilen cevaplar ya muhataplarınca dinlenilmemiştir yahut da tartışma imkânının ortadan kalktığını gören pozitivist masadan kalkmıştır. Sophie'nin sorgucusu Mohr, elbette masadan kalkmamıştı. Ancak sorgu bittikten ve mahkemeye sevk edildikten sonra sebepsiz yere ellerini yıkamak zorunda kalmıştır. İnfazdan hemen önce Sophie'yi görmeye geldiğinde ise, gözyaşlarını göremesek bile, arkasını döndüğünde ağladığından eminizdir. Çünkü vicdan argümanı, her zaman kazanır.

Sorgucu ile Sophie'nin tartışması, üstünkörü bir bakışla, pozitivizm ve doğal hukuk tartışmasıdır. Zira Mohr, pozitivistlerin en önemli argümanını da kullanmaktadır. Yukarıdaki diyalogun devamında Sophie şöyle der:

-Kanun değişir, vicdan değişmez.

Mohr ise, tipik bir pozitivist argümanla cevap verir:

-Herkes doğruya ve yanlışa kendi vicdanına göre karar verirse, bunun sonucu nereye varır?

Mohr, hukuki güvenlik yahut belirlilik ilkesine sığınmıştır. Nitekim pozitivistler vicdan, ahlak, din gibi içi boş, değişken, tartışmalı ve belirsiz ölçütlerin hukuka girmesine çoğunca şiddetle karşı çıkmışlardır. Ama mesele, görüldüğünden daha karmaşıktır.

Her şeyden önce, Nazi yönetimi gibi, *apartheid* rejimi gibi ağır insan hakları ihlallerinin bulunduğu örnekler, olağan dönemlere ilişkin geliştirilen felsefi görünümlü pragmatik tercihler için hiç de uygun değildir. Zira pozitivizm, felsefi temellendirmelerle zaman zaman uğraştı ise de, bu uğraşısını, neden ahlakla hukuk arasında bir bağ kurmadığını açıklamak isterken gerçekleştirmiştir. Daha açık bir şekilde söyleyecek olursak, eğer pozitivizmin karşısında doğal hukuk gibi metafizik temellere sahip bir görüş olmasaydı, pozitivizm çok daha yalın bir yaklaşım olarak ortaya çıkacaktı. Pozitivizmin yaratıcıları, hukuk güvenliğini, yani uygulanacak hukukun tam ve kesin olmasa bile yaklaşık olarak ne olacağını kestirmeye yarayacak bir hukukilik ölçütünü merkeze almakla, istikrarlı bir hukuk uygulamasının hayata geçmesini istiyordu. Pozitivizmin ilkel formülasyonlarında, istikrar adına güçlü bir devlet talebini de görmek mümkündür. Ancak on dokuzuncu ve yirminci yüzyıllarda pozitivizm savunucularının despot yönetimlerin taraftarı gibi sunulması, büyük haksızlıktır. Bütün güçlü hükümet arzularına karşın ne Bentham ne de Austin gözü kapalı güç taraftarları olarak görülebilir. Onlar, ahlaki ilke ve idealleri yaşatmayı hayal ediyorlardı. Bu ilke ve idealler her türlü eleştiriye açıktır elbette, ancak ne Nazi ve *apartheid* rejimleriyle aynı kefiye konulabilir, ne de bu rejimlerin müsebbibi gibi gösterilebilir.

Hukuki güvenlikle ilgili mesele, hukuki güvenliğin pozitivist bir kaygıyı yansıtmasıyla bitmiyor. Geçtiğimiz yüzyılda doğal hukuk adına hukuki pozitivistlere açılan savaşın en büyük temsilcisi, Gustav Radbruch'tu. Radbruch, Nazi yönetiminden önce Adalet Bakanlığı da yapmış önemli bir hukukçudur. Ancak daha sonra savunacağı ahlaki görüşlerle tutarlı bir şekilde, yönetim içerisinde kalmaktan kaçınmıştır. Radbruch'un kişisel hikayesinden ziyade, Nazi öncesi ve sonrasındaki tutumuna dikkat çekmekte fayda var. Radbruch, her iki dönemde de hukuki güvenlik ilkesinden vazgeçmemiştir. Yani bir anlamda, Mohr'un hukuku her vicdanın kendi anlayışına bırakma isteksizliğinin taraftarıdır. Ancak Nazi dönemi uygulamalarının ağırlığı, insan haklarını ihlal eden yasaların geçersizliğini, eğer düzen bu yasaların varlığı üzerine kurulmuş ise, bir bütün olarak hukuk düzeninin hukukiliğini kaybetmesi gerektiğini savunmaya yöneltmiştir. Radbruch'un eleştirdiği pozitivist motto, "*Gesetz als gesetz*", yani, "Yasa yasadır" mottosu, Nazilerin yargı üzerinde tam hakimiyet kurmasından hemen önce, meşum Nazi ideallerinin hayata geçirilmesini engellemek üzere formüle edilmişti. Naziler yargıçlardan, bakmakta oldukları davada uygulanacak kanun her ne olursa olsun, bu kanunu Alman ırkının âli menfaatleri uyarınca yorumlamalarını yahut görmezden gelmelerini istiyorlardı. Henüz hareket serbestisine sahip olan yargıçlar da bu talebe, yasanın söylediğinden başkasını yapmak elimizden gelmez

anlamında, “Yasa yasadır” mottosuyla cevap vermişlerdi. Ne var ki bu motto, Nazi hakimiyeti sonrasında, yargıçların gayri ahlaki yasaları uygularken ahlaki sorumluluktan kaçmalarının aracı olacaktı.

Hukuk güvenliği meselesi burada da bitmiyor. Pozitivist tasarıma göre, doğal hukuk ilkelerinin tümüyle hayata geçirildiği bir düzen, tam anlamıyla pozitivist olmalıdır. Hatta pozitivist ahlaki talepleri olmadığını hatırlayacak olursak, böyle bir düzen, vatandaşlardan ve yargıçlardan harfi harfine itaat bekleyen, bunu ahlaki bir zorunluluk olarak ortaya koyan despot bir idareye de dönüşebilecektir, ne ki bu pozitivist sorunu değildir. Tekrarlayacak olursak, doğal hukuk ilkelerini hayata geçirdiği iddiasındaki bir düzen, doğal hukukçuluğu yasaklamak zorundadır. Oysa pozitivist, itaatin ahlaki temelleri hakkında susar, en azından hukuki pozitivist ile pozitivist taraftarlarının itaate ilişkin görüşlerinin ayrı olduğunu konusunda ısrarcıdır.

Doğal hukukçu argümanlar ile hukuki pozitivist argümanlar, demek ki kılık değiştirmek suretiyle birbirlerinin yerine geçebiliyorlar. Tam da yukarıda işaret edildiği gibi: Nazi yönetiminin hukuka bakışı, ana hatlarıyla okuduğunuz takdirde, doğal hukuktan farksızdır. Pozitif hukukun üzerinde, pozitif hukukun uyması gereken, üstün bir hukuk vardır. Bu hukuk, üstün Alman ırkının âlî menfaatlerinin korunmasını emreder. Yargıç tereddüt hâsıl olduğu durumda, üstün hukuku uygulamalıdır.

Tartışmanın zımnen gösterdiği üzere, doğal hukuk düşüncesi, kriz dönemlerinin düşüncesidir. Adaletsizlik algısının yükseldiği durumlarda, her talebin karşısına çıkan yasa kalesinde gedik açmak için, o kaleden daha güçlü bir mühimmat görevi görür. Ve her halükârda doğal hukuk iddiası, ahlaki bir çağrıdır, hukuki bir teori değil. Doğal hukukçunun asli muhatabı vatandaşlar değil hukukçular, bilhassa da yargıçlardır. Talep şudur: Bazı kanunlar doğal hukuka aykırılıkları nedeniyle hukukilik niteliğini kaybetmiştir, dolayısıyla uygulanamazdır. Yargıcın ödevi, o kanunları uygulamamaktır. Doğal hukukçunun bu talebi, itaatsizlik ve isyan talebidir. Doğal hukukçunun hayali, eğer sabırlı değilse, bütün yargıçların, olmazsa büyük bir kısmının aynı anda bazı kanunları uygulamayarak iktidarı terbiye etmesidir. Nazi döneminde de talep bu olmuştur, *apartheid* rejiminde de. Öyleyse, doğal hukuk, stratejik bir girişimdir. İşin tuhaf tarafı, bu stratejik girişimin büyük bir felsefi zemine dayandığı yönündeki inançtır. Doğal hukuk düşüncesinin pîri Aquinalı Toma'dan beri, ağır metafizik tartışmalara tanık olunur. Ne var ki Toma, itaat etmemenin ağır sonuçlar doğuracağı durumda İlahi hukuka aykırı kanunlara

itaat etmek gerektiğini söylerken, pragmatizm suçunu işlemiş olmaktan hiç de pişman değildi.

Doğal hukuk düşüncesinin, kriz dönemlerinde kamu görevlilerine, bilhassa da yargıçlara yaptığı bu çağrı, toplumsal sorunların faturasını yargıya keser. Radbruch'un saldırgan yazılarındaki hedef hep Nazi yargıçlarıdır. Şaşılacak bir şey yok: İddia, bazı kanunların hukukilik niteliğini yitirdiğidir ve bu elbette öncelikle yargıçları ilgilendirir. Ancak Nazi örneğinde olduğu gibi ağır insan hakları ihlallerini sistemleştirmiş düzenlerde yargı bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı da hiç iç açıcı durumda değildir. Doğal hukuk, düzen içerisinde hakikatte pek az ağırlığı olan bir grubu yaşanan bütün felaketlerin sorumlusu olarak göstermiş, yaşanan felaketler için bir reçete sunmuş olmanın şerefini almaya hak kazanmıştır.

Yanlış anlaşılacak adına, bu bahsi bir uyarıyla kapatıyorum: Yukarıda doğal hukuka yönelttiğim eleştiriler, ahlaki bir iddianın bir hukuk teorisi olarak sunulmasına yöneliktir. Doğal hukuk okulunun kilerle aynı olmayabilir elbette, ama hukuki pozitivistler de bir ahlak düşüncesine yaslanarak, kendi belirledikleri idealler çerçevesinde daha iyi bir yönetim, daha iyi bir hukuk düzeni peşinde koşabilirler.

Film bağlamında ele alınması gereken ikinci husus, esasında hem modern devletin doğasına, hem cezalandırma pratiğinin hakiki anlamına hem de "birlik, beraberlik", "devletin ve milletin birliği" gibi kavramların ulaşabileceği noktaya işaret ediyor.

Tekrarlayalım: Filme konu olan yargılamada idam cezasına çarptırılan ve cezaları aceleyle infaz edilen kişiler, Alman ırkının mensupları. Yani Nazi dönemine ilişkin eleştirilerin odağındaki ayrımcılık ve soykırım uygulamalarından değil, Nazilerin kurmayı hayal ettiği büyük Almanya'nın asli, üstün ve ayrıcalıklı vatandaşlarının yargılanmasından bahsediyoruz. Cevabı aranması gereken soru, Nazi yönetiminin nasıl olup da üstün gördüğü vatandaşlarını bu kadar kolay ve hızlı gözden çıkarabildiğidir.

Meseleyi despotlukla, diktatörlükle yahut otoriterlikle açıklamaya çalışmak kolayca kaçmak sayılabilir. Üstelik elimizde, beğenip beğenmememizden, kendi meşruiyet kriterlerimize uyup uymamasından bağımsız bir yargılama faaliyeti de vardır. Yani esasında ortada 'göstermelik' bir yargılama filan yoktur. Böyle bir durumda yapılan

yargılama, rutinin dışına çıkmış bir yargılama değil, cezalandırma pratiğinin doğasını mükemmelen yansıtan bir örnektir¹.

Hukukçuların ve siyasetçilerin modern insanın kafasına kazıdığı bir cezalandırma hikâyesi var. Bu hikâyeye bir taraftan çizgisel bir tarihsel açıklama sunuyor diğer taraftan hâlihazırdaki cezalandırma pratiğini meşrulaştırıyor. Hikâyeye göre, cezalandırma pratiği, yani ihlal edilen bir normun karşılığı olarak şiddet kullanılması, insanlığın başlangıcından beri vardır. Kısasa kısasla başlayan süreçte, medeniyet seviyesi ilerledikçe, cezalandırma pratiğinin usul, biçim ve içeriği değişmiştir. Modern haliyle ceza, toplumu koruma amacıyla, suçun önlenmesine hizmet eder. Cezalandırmayla birlikte failin bir daha suç işlemesinin önüne geçilmekte, toplumun diğer üyelerine, bilhassa suç işleme potansiyeline sahip olanlara gözdağı verilmektedir. Cezanın infazıyla adalet yerine gelmekte, bozulan toplumsal düzen yeniden tesis edilmektedir. Toplum, kendisini korumak için ceza önlemlerine başvurmaktadır ve böyle bir hakka sahip olduğu tartışma dışıdır.

Hikâyenin aksayan bütün yönlerini burada ele almak mümkün değil. Ancak, ceza ile kısas gibi eşitler arasındaki ilişkiye ait bir kavramın denk tutulamayacağını söylemek gerek. Eşitler arasında savaş olur, cezalandırma değil. Dolayısıyla ceza, ancak iktidarla birlikte var olabilen bir kavramdır. Devlet bireyler arasındaki ilişkiyi kendi değerlendirme alanına aldıkça, esasında hâkimiyet alanını artırmış olmaktadır. Nitekim ceza davalarını kişiler açmaz. Açılan dava kamu davasıdır ve işlenen suçun niteliği, mağdurun kimliği, uğranılan zarar vs. her ne olursa olsun, sanığın asıl suçu, bir ceza kanununu ihlal etmiş olmaktır.

Cezalandırmanın adaleti sağladığını yahut adaletin gereği olduğunu savunmak, ancak çok incelikle metafizik tartışmalar yoluyla mümkün olabilir. Zira ceza kanunu iktidarın çıkardığı kanundur ve adaletin kıstası olarak kullanılacak başka bir ölçüt yoktur: kanunsuz suç ve kanunsuz ceza olmaz. İktidar bir yandan kişiler arasındaki ilişkilerde adaletin neyi gerektirdiğini söyleyecek üçüncü bir göz olarak ortaya çıkarken, diğer yandan kendini toplumla, kamuyla özdeşleştirerek davanın tarafı haline gelir. Davanın tarafı haline gelen devlet, artık üçüncü bir göz değildir. Üçüncü gözün olmadığı yerde, adalet yoktur.

Cezanın asıl itibarıyla bir tahakküm biçimi olması, görelî meşruiyetin sağlandığı durumlarda göze çarpmaz. Vatandaşların şu veya bu şekilde yasalara uyduğu bir

¹ Bundan sonraki kısımda dile getirilen düşünceler, Özkan Agtaş'ın Ceza ve Adalet (Metis, 2013) başlıklı müstesna çalışmasından mülhemdir. Ayrıntılı ve derin bir tartışma için okurların bu kaynağa bakmasını tavsiye ederim.

durumda, devletin kurucu unsurunun şiddet kullanma tekeli olduğunu söylemek garip kaçır. Zira etrafına şöyle bir bakan vatandaş, şiddete ilişkin herhangi bir emare görememektedir. Ancak ne zaman ki kurallar ihlal edilir, ihlalde ısrarlı olunur, o zaman görünür şiddet kullanımını asgariye indirmiş bir iktidar dahi ihlal edilen kuralın esasında kendi iktidarının göstergesi olduğunu, ihlalin iktidara başkaldırı anlamına geldiğini göstermek üzere güce sarılır.

Olağan dönemlerde ve adi suçlarda ceza, toplum üyelerinin meşruiyet algısıyla birlikte adaletin tesisi olarak gözlemlenebilir. Ancak kriz zamanlarında cezalandırma terminolojisi savaş terminolojisine döner. Cezalandırma yetkisi bir iktidar göstergesi olarak devletin vazgeçmek istemediği bir yetkidir, bunun karşısında cezalandırılabilir olmak da, birey olmanın, hukuken kişi olarak tanınmanın, vatandaş olmanın da göstergesidir. Bireyin cezalandırılabilirliğinin kutsallaştırılması, iktidarın iktidarını korumak için daha fazla masraf yapmayacağı bir duruma işaret eder: Şeriatın kestiği parmak acımaz! Kriz zamanında ise vatandaş ile devlet arasındaki ilişkinin mahiyeti değişir. Artık adi suçlar da dâhil olmak üzere her türlü suç, iktidara, dolayısıyla topluma yönelmiş bir suçtur. Suçlu değil, hain vardır. 'Vatana ihanet', bir kapsayıcı suç kategorisi olarak ortaya çıkar. Vatana ihanet, savaş kavramıdır. Savaş dönemi tedbiri olarak, mutlak tecrit, sürgün veya idama başvurmamak gerekir.

Savaş dönemi terminolojisi, devlet millet birliğine dayanır. Olağan dönemde zımnen temsil edilen bu birlik, savaş döneminin alametifarikasıdır. Devlet millet birliğinde devlet aktif, millet pasiftir. Devlet hiçbir zaman millete ihanet etmez, ama millet devletine ihanet edebilir. Devletin aldığı kararlara harfiyen uymak gerekir. Devlet millet birliğinin doğası bunu gerektirir. Farklı davranan, hatta düşünen, doğasına aykırı davranmıştır. Doğasına aykırı davranan unsurlar, tıbbi terminolojiye havale edilir. Devlet millet birliğine hastalık bulaştırıcı parazitler ve mikroplar temizlenmeli, tümörler kesip çıkartılmalı, yok edilmelidir. Hijyene dair önlemler alınmalıdır.

Suçlunun hain olarak etiketlenmesinin en büyük gerekçesi, minnettarlık ödevidir. Vatandaşlar varlıklarını, yaşamlarını, yaşam koşullarını devlet millet birliğinin sağladığı imkânlarla borçludur. Karınları orada doyar, orada para kazanırlar, orada aile kurarlar, orada eğitim alırlar. Devlet millet birliği varoluşun koşuludur. Bu birliğin gittiği yönü beğenmeyen, nankörlük yapmıştır. Birey yoktur, devlet millet vardır. Kriton'daki Sokrates, hep içimizdedir.

Scholl kardeşler ile arkadaşlarının yargılandığı davada, Halk Mahkemesi başkanının sanıklarla girdiği tartışma, tam da bu argümanlara sahiptir. Her şeyden önce başkanın tavrı, zaten sanıkların, daha önce sahip oldukları insanlık değerini artık yitirdiklerini göstermektedir.

Esasında dinlenilmemesi gereken varlıklardır, yargılanmakta olmaları kendilerine verilmiş fazladan değeri gösterir, savunma yapmalarına izin verilmesine hayret etmek gerekir. Yargılama, vakit kaybıdır; sadece işledikleri suçla değil, suç sonrasında devlet imkânlarının zayi olmasına neden

olmakla da suç işlemeye devam etmektedirler. Yaşamaları, hapisanede bile olsa yaşamaları, Alman ırkına zarar vermektedir.

Böyle zamanlarda, devletin ve milletin daha güçlü olması için sıradan ahlaki kaygıları bir kenara bırakmak gerekir. Yahudilerin toplama kamplarına gönderildiği iddiası ciddiye alınmayabilir, zira onlar millete mutsuzluk getirmişlerdir. Hastalıklı çocuklar toplu halde ölüme gönderilebilir, zira bunlar değersiz, milletin gücünü artırmaya yaramayan yaşamlardır.

Ve mahkeme başkanı kararını şöyle açıklar:

-Sanıklar, bildiri dağıtarak seferberlik halindeyken silah sanayiine sabotaj düzenlemiş ve halkımızın nasyonal sosyalist yaşam tarzını devirmeye çağırmış, bozgunculuk propagandası yapmış, Führer'e hakaret etmiş, böylece İmparatorluk düşmanlarına destek vermiş ve ordumuzu zayıflatmışlardır. Bu nedenle ölüm cezasına çarptırılmışlardır.